

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๔๐๕/๕๙๓๕

กระทรวงยุติธรรม

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ด้วยกระทรวงยุติธรรม ขอเสนอแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) และมาตรา ๔ (๑๓) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๖) การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุง กฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ สืบเนื่องจากการที่คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ได้มีข้อมติที่ ๑๗/๔ เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๔ รับรองหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGPs) เพื่อเป็นแนวทางให้ทุกภาคส่วนร่วมกันเฝ้าระวังและป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลจากการประกอบธุรกิจ โดยหลักการ UNGPs ได้กำหนดหน้าที่ให้กับภาครัฐในการคุ้มครองประชาชนไม่ให้ถูกละเมิด (Protect) กำหนดหน้าที่ภาคธุรกิจให้ประกอบธุรกิจด้วยความเคารพสิทธิมนุษยชน (Respect) และกำหนดหน้าที่ของภาครัฐและภาคธุรกิจในการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบหรือถูกละเมิดอันเป็นผลมาจากการประกอบธุรกิจ (Remedy) ทั้งนี้ ในการนำหลักการ UNGPs มาขับเคลื่อนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมนั้น คณะทำงานสหประชาชาติด้านสิทธิมนุษยชนกับบริษัทข้ามชาติและองค์กรธุรกิจอื่น ๆ หรือคณะทำงานสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UN Working Group on Business and Human Rights) ได้มีข้อเสนอแนะให้ประเทศต่าง ๆ จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights: NAP) ขึ้น โดยนำหลักการ UNGPs มาเป็นพื้นฐานในการยกร่าง และสามารถปรับได้ตามบริบทสถานการณ์ของแต่ละประเทศ เพื่อให้แผนปฏิบัติการฯ สามารถบังคับใช้และแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง

๑.๑.๒ รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญ จำเป็น และเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลจากการประกอบธุรกิจ จึงได้ให้คำมั่นโดยสมัครใจ (Voluntary Pledge) พร้อมทั้งตอบรับข้อเสนอแนะของประเทศสวีเดน ในเวทีการประชุมเพื่อทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยตามกระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๒ สมัยที่ ๒๕ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส เพื่อยืนยันความตั้งใจจริงในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการส่งเสริมให้ภาคธุรกิจและรัฐวิสาหกิจเคารพสิทธิมนุษยชน ตลอดจนรับรองว่าจะจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเพื่ออนุวัติการตามหลักการ UNGPs อย่างเป็นทางการ

๑.๑.๓ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ในการนี้ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จึงได้ร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และองค์การระหว่างประเทศ จัดทำร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

๑.๑.๔ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบและประกาศใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) พร้อมทั้งสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๑ ไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ประเทศไทยถือเป็นประเทศแรกในเอเชียที่ประกาศใช้แผนปฏิบัติการฯ ส่งผลให้ได้รับการชื่นชมจากนานาชาติอย่างกว้างขวาง รวมทั้งทำให้ประเทศไทยได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (Business and Human Rights Champion) ในภูมิภาคเอเชีย

๑.๑.๕ นับตั้งแต่ประกาศใช้แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๑ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ร่วมกับทุกภาคส่วนขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง โดยมีพัฒนาการตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๑ มีกำหนดหมดวาระลงในปี ๒๕๖๕ รัฐบาลจึงได้ให้คำมั่นโดยสมัครใจ (Voluntary Pledge) พร้อมทั้งตอบรับข้อเสนอแนะในเวทีการประชุมเพื่อทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยตามกระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๓ สมัยที่ ๓๙ เมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส เพื่อยืนยันบทบาทผู้นำในระดับภูมิภาค รวมทั้งยืนยันเจตนารมณ์และความตั้งใจจริงต่อเนื่องในการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบและเคารพสิทธิมนุษยชน การแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลจากการประกอบธุรกิจภายใต้กรอบหลักการ UNGPs รวมถึงการพิจารณาแนวทางส่งเสริมมาตรการบังคับสำหรับภาคธุรกิจในการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน

๑.๑.๖ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๕ มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) อย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจเคารพสิทธิมนุษยชน รวมทั้งดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ในการมีกฎหมายหรือมาตรการเชิงบังคับในการให้ภาคธุรกิจดำเนินธุรกิจด้วยความเคารพหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งรวมถึงการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ มอบหมายกระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

๑.๒.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบและประกาศใช้ แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๑ พร้อมทั้งได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนไปปฏิบัติให้เกิดผล อย่างเป็นรูปธรรม

๑.๒.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๕ มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ รวมถึง ดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ในการมีกฎหมายหรือมาตรการเชิงบังคับในการให้ภาคธุรกิจดำเนินธุรกิจ ด้วยความเคารพหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งรวมถึงการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ จัดทำขึ้นตามแนวทางที่กำหนดไว้ตามคู่มือว่าด้วย แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของคณะทำงานสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนบนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน หลักการ ไม่เลือกปฏิบัติ หลักความโปร่งใส และหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ นอกจากนี้ ยังดำเนินการศึกษา ทบทวน วิเคราะห์ข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้จากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งในรูปแบบเอกสาร แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการมีส่วนร่วมในการประชุมต่าง ๆ โดยนำมาพิจารณาประกอบกับสถานการณ์ ข้อจำกัด และบริบทต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลาของการบังคับใช้แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๑ รวมถึงบริบท สถานการณ์ปัจจุบัน จากนั้นได้นำข้อมูลทั้งหมดข้างต้นมาประมวลจัดทำเป็นร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ และได้เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิพากษ์ร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ตลอดทั้ง กระบวนการ ทั้งนี้ กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ทั้งหมดอยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งจัดตั้งขึ้น โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธานกรรมการฯ ซึ่งที่ผ่านมากกระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้นำเสนอต่อ คณะอนุกรรมการฯ และคณะกรรมการฯ ดังกล่าว พิจารณาให้ความเห็นชอบตามลำดับเรียบร้อยแล้ว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ เป็นแผนที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ร่วมกันจัดทำขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ภาคธุรกิจดำเนินธุรกิจด้วยรับผิดชอบและเคารพสิทธิมนุษยชน รวมถึงป้องกัน บรรเทา แก้ไข และเยียวยาปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยภาคธุรกิจ ตามกรอบแนวทางของหลักการ UNGPs ซึ่งแม้จะเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานของความสมัครใจ โดยไม่ได้มีพันธกรณีหรือกฎหมาย ระหว่างประเทศบังคับให้ต้องปฏิบัติ หากแต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหลายหน่วยงาน ประกอบกับ การจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ เป็นข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยตอบรับที่จะนำมาปฏิบัติ รวมถึงคำมั่นโดยสมัครใจที่ได้ประกาศไว้ในช่วงการนำเสนอรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ของประเทศไทย ตามกระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๓ ดังนั้น เรื่องนี้จึงเข้าข่าย ที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศ

ที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย และมาตรา ๔ (๑๓) เรื่องที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรี เนื่องจากเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อยืนยันท่าทีของรัฐบาลไทยในการขับเคลื่อนเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน โดยการบูรณาการร่วมกันกับทุกภาคส่วน เน้นย้ำบทบาทนำของประเทศไทยในภูมิภาค รวมถึงยังเป็นการแสดงความตั้งใจจริงในการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยภาคธุรกิจ จึงเห็นควรนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามแผนฉบับดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ การนำเสนอเรื่องดังกล่าว ไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖๙ (๑) เนื่องจากกิจกรรมที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการฯ ระยะเวลาที่ ๒ เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับภารกิจ แผนการดำเนินงาน และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว ทุกหน่วยงานจึงสามารถดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะเวลาที่ ๒ ได้

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากการจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ระยะเวลาที่ ๒ เป็นหนึ่งในข้อเสนอแนะสำคัญที่ประเทศไทยรับมาปฏิบัติตามกระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๓ ประกอบด้วยแผนปฏิบัติการฯ ระยะเวลาที่ ๑ ได้หมดวาระลงแล้ว ดังนั้น เพื่อเป็นการยืนยันเจตนารมณ์และความตั้งใจจริงของรัฐบาลในการขับเคลื่อนงานด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนโดยการบูรณาการร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม รวมถึงเน้นย้ำบทบาทผู้นำของประเทศไทยในประเด็นดังกล่าว ในการนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องนำเสนอแผนปฏิบัติการฯ ระยะเวลาที่ ๒ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าวต่อไป

๔. สารระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

สารระสำคัญของแผนปฏิบัติการฯ ระยะเวลาที่ ๒ มีรายละเอียด ดังนี้

๔.๑ เป้าหมาย : ภาคธุรกิจและรัฐวิสาหกิจมีความตระหนักและดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบและเคารพสิทธิมนุษยชน

๔.๒ กรอบแนวคิด : แผนปฏิบัติการฯ ระยะเวลาที่ ๒ เป็นกรอบนโยบายระดับชาติด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองประชาชนและชุมชนไม่ให้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลมาจากการประกอบธุรกิจ รวมถึงป้องกัน บรรเทา หรือแก้ไขปัญหาหรือผลกระทบเชิงลบอันเกิดจากการประกอบธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมแนวทางการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อและเคารพสิทธิมนุษยชนตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน โดยมุ่งหวังให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการฯ ระยะเวลาที่ ๒ มีความเชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี

๔.๓ เนื้อหาของแผนปฏิบัติการฯ ระยะเวลาที่ ๒ ประกอบด้วย ๔ บทหลัก ได้แก่

๔.๓.๑ บทที่ ๑ ความเป็นมาของการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะเวลาที่ ๒ ประกอบด้วยภาพรวมความเป็นมาของหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะเวลาที่ ๒ ความเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะเวลาที่ ๒ กับแผนและนโยบายระดับชาติอื่น ๆ รวมถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๓.๒ บทที่ ๒ กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ประกอบด้วย กรอบแนวคิดการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ กรอบระยะเวลาบังคับใช้แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ และกระบวนการขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒

๔.๓.๓ บทที่ ๓ สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ประกอบด้วย ๑) แผนปฏิบัติการด้านแรงงาน ๒) แผนปฏิบัติการด้านชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๓) แผนปฏิบัติการด้านนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ๔) แผนปฏิบัติการด้านการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ โดยเนื้อหาตามแผนปฏิบัติการแต่ละด้าน ประกอบด้วย สถานการณ์ในภาพรวมและข้อท้าทาย ข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น และแผนปฏิบัติการและตัวชี้วัด

๔.๓.๔ บทที่ ๔ กลไกการกำกับ ดูแล ติดตาม รายงาน และประเมินผล แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ประกอบด้วย กลไกการกำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ การติดตามและรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ และการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒

๔.๔ กลไกการกำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ จะดำเนินการผ่านคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นประธานอนุกรรมการ และมีผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นอนุกรรมการฯ โดยมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ การพัฒนาและปรับปรุงแผนปฏิบัติการฯ และการแก้ไขปัญหากรณีข้อร้องเรียนร้องทุกข์จากการดำเนินธุรกิจของสถานประกอบการซึ่งอาจเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมถึงแต่งตั้งคณะทำงานหรือเชิญบุคคลหรือหน่วยงานมาเข้าร่วมประชุมและให้ข้อมูล ตลอดจนกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ และเสนอรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยต่อไป ทั้งนี้ กลไกดังกล่าวจะเป็นกลไกหลักในการกำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ซึ่งจะมีการประชุมร่วมกันเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

๔.๕ การติดตามและรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะติดตามผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ อย่างต่อเนื่องผ่านทาง ๓ ช่องทาง ได้แก่ ๑) ผู้ประสานงานหลักประจำหน่วยงาน (Focal Point) ๒) การจัดทำหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ และ ๓) การรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ผ่านระบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ (<http://nap.rlpd.go.th>) ทั้งนี้ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ เสนอต่อคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ และจะนำไปรวบรวมเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ระยะครึ่งรอบและระยะเต็มรอบเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๔.๖ การประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะจัดจ้างที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ และมีความเป็นกลางมาดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ โดยแบ่งออกเป็น ๒ รอบ ได้แก่ ๑) ระยะครึ่งรอบ (ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘) และ ๒) ระยะเต็มรอบ (ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิ

และเสรีภาพ จะได้นำเสนอรายงานการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ระยะครึ่งรอบ และระยะเต็มรอบ ต่อคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และคณะกรรมการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ จากนั้นจะนำเสนอ คณะรัฐมนตรี พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณชนต่อไป

๕. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ขึ้น ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในทุกชั้นตอนตลอดทั้งกระบวนการ โดยภายหลังจากที่ได้ร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้แจ้งเวียนร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ (ครั้งที่ ๑) ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ พิจารณาความถูกต้อง (ช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕) และได้เปิดให้มีการวิพากษ์ร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ผ่านช่องทางต่าง ๆ อาทิ เว็บไซต์กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ทางไปรษณีย์ และอื่น ๆ ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑ – ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ และได้ขยายเวลาในการวิพากษ์ร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๐ สิงหาคม – ๑๙ กันยายน ๒๕๖๕ และครั้งที่ ๓ ระหว่างวันที่ ๒๐ กันยายน – ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีโอกาสในการให้ข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ หลังจากนั้น กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ปรับปรุงร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ตามความเห็นที่ได้จากทุกภาคส่วน และได้เวียนร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ (ครั้งที่ ๒) ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ พิจารณาความถูกต้องในขั้นสุดท้าย (เดือนมกราคม ๒๕๖๖) รวมทั้งได้นำความเห็นของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ส่งกลับมา มาปรับปรุงร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ เรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นได้นำเสนอร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ต่อคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และคณะกรรมการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย พิจารณาให้ความเห็นชอบตามลำดับเรียบร้อยแล้ว

๕.๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้มีความเห็นว่า แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ เป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานทุกภาคส่วนมีความตระหนักและดำเนินธุรกิจด้วยความเคารพสิทธิมนุษยชน ซึ่งส่งผลให้เกิดการคุ้มครองประชาชนไม่ให้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลมาจากการประกอบธุรกิจ และเกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งยังมีความเห็นเพิ่มเติมว่า แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ไม่ถือเป็นแผนระดับ ๓ ที่ต้องเสนอให้ สศช. พิจารณาก่อนการเสนอ คณะรัฐมนตรี ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหลายหน่วยงาน และหลายภาคส่วน การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ให้เกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการและความร่วมมือในการดำเนินงานจากทุกภาคส่วน อีกทั้งการจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ ยังเป็นการดำเนินงานตามที่มติคณะรัฐมนตรีมอบหมาย ซึ่งเป็นผลจากคำมั่นที่รัฐบาลได้ให้ไว้ รวมถึงข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยตอบรับในเวทีการประชุมเพื่อทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ตามกระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๓ สมัยที่ ๓๙ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจชาติให้ความสำคัญ ดังนั้น การที่คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ นั้น จะเป็นการยืนยันเจตนารมณ์ต่อเนื่องของรัฐบาลไทยในการให้ความสำคัญ

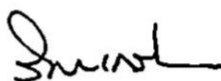
กับการส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อและเคารพสิทธิมนุษยชน ตลอดจนเน้นย้ำบทบาทผู้นำ
ของประเทศไทยในด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคอีกด้วย

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรม เห็นสมควรนำเสนอแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี รักษาการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐๘ ๕๕๘๑ ๘๐๑๓ (อานนท์)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : arnon.y@rlpd.go.th